Poštnina plačana v gotovini

Leto XXII.

TRGOVSKI LIST

Številka 120.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za ½ leta 90 din, za ¼ leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23, Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.952.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sreda 25. oktobra 1939

Cena posamezni številki din 1·50

Govorice o aferah

Že skozi vsa leta se stalno razburja naša javnost zaradi raznih govoric o aferah in zlorabah. Te govorice zlasti ožive ob vsaki spremembi režima, ker je pač naravno, da se padec režima potrdi tudi z raznimi odkritji. Potem pa govorice zaradi raznih ukrepov zopet utihnejo, dokler jih nova sprememba režima zopet ne oživi.

Same po sebi te govorice ne bi bile nič slabega, če bi tem govoricam sledila tudi primerna dejanja, da bi se pred javnostjo razčistila njih resničnost, ev. krivci pa ne le poklicali na odgovornost, temveč v primeru krivde tudi kaznovali. To pa se ne zgodi, temveč se dopušča, da se govorice širijo in da ostanejo brez pozitivnega učinka. Zato pa tem bolj ostaja njih negativni učinek, da izgubljajo ljudje vsako vero v poštenje in čistost javne uprave in da se celo najbolj navdušenih ljudi polašča malodušje. Kako se tudi ne bi, če pa nikdar ne vidijo ljudje volje, da se tudi dokazanim napakam in zlorabam napravi konec.

Ker zaradi tega trpi tudi državljanska zavest, bi pač bilo treba, da bi se napravilo vsem tem govoricam konec. Ne seveda na ta način, da bi se kratko malo prepovedalo govoriti sploh o vsaki zlorabi, temveč na ta način, da bi se že enkrat začelo vse te govorice preiskovati na njih resničnost ter javnosti potem povedalo, kaj je res na govorici in kaj se je ukrenilo, da se podobne zlorabe ali napake ne bodo mogle več zgoditi. Res bi bil že čas, da bi se začeli ravnati po pregovoru, da ni nesreča, če se zlo odkrije, da pa je nesreča, če se pusti, da odkrito zlo traja še naprej.

Posebno v tako usodnih časih, kakor so sedanji, ko je potrebno, da vse preveva največja državljanska zavest, bi se moralo gledati, da se javnost čim manj razburja zaradi govoric o raznih aferah. Zato bi bilo potrebno, da bi se naravnost ustanovil pri vladi posebni oddelek z nalogo, da razčisti vse te govorice in da poskrbi, da se bodo te govorice likvidirale tako, kakor zahteva javni interes. Ne potlačiti govoric, temveč preiskati jih je treba na njih resničnost in s tem poskrbeti, da bo učinek govoric pozitiven, t. j. da bodo govorice pripomogle k očiščenju naše javne uprave.

Nekatere afere se pri nas pogrevajo od leta do leta, a ostanejo kljub temu še naprej nerazčiščene. Nikakor ne priporočamo, da bi se to pogrevanje starih afer še naprej nadaljevalo, kar navadno ne prinese nobenega haska. Pač pa bi bilo nadvse potrebno, da se ne bi dopuščala nobena nova afera in da bi se v bodoče postopalo na drug način. Kar je bilo, je pač bilo in naj se že enkrat napravi čez vse te stare afere križ. Toda za bodoče naj bo drugače, za bodoče naj se odločno in s trdo roko preganja vsaka zloraba. Na vse zadnje je vendar važno le to, da zlorab ne bo več, da se bo vse naše javno življenje pravilno razvijalo in če se to doseže, se je doseglo dovolj.

S takšnim učinkom pa bo zadovoljna tudi javnost, ki že leta in leta pričakuje eno vest, da se je začelo v centrali in povsod v pokrajinah delati pravilno. Samo nekaj takšnih dokazov potrebuje naša javnost in takoj se bo zopet vzbudila v ljudeh vera. A ta nam je danes potrebna še prav posebno.

To je potrebno tudi zaradi dviga davčne morale. Nihče naj se ne čudi, če ljudje plačujejo davke neradi, ko pa nimajo prave vere, da se denar davkoplačevalcev res dobro uporablja. Če je davčna morala na nizki stopnji, potem so tudi državni dohodki manjši, ker pač ni mogoče, da bi bila davčna kontrola v vsakem pogledu ekvivalentna pomanjkanju davčne morale.

Neprestane govorice o aferah in zlorabah nam škodujejo in jemljejo ljudem zaupanje tudi za gospodarsko delovanje in zato je treba že enkrat začeti delati na to, da se te govorice nehajo. Toda ne s policijskimi ukrepi ali z ukazi časopisju je treba to doseči, temveč s tem, da se vse govorice o aferah razčistijo in potem tudi odločno likvidirajo vse zadeve, ki so povzročile te govorice. Nikakor ni vseeno, če so te govorice ali ne, in zato tudi ni umestno, če se te govorice omalovažujejo. Žal je skoraj v vsaki govorici nekaj jedra in to jedro naj se ugotovi in potem bodo govorice nenevarne ter se bodo smele tudi omalovaževati. Prej pa ne!

V duhu solidarnosti gospodarskih stanov se naj urede

odnošaji med trgovci in industrialci

Z ozirom na naš članek v ponedeljski številki »Trg. lista« z dne 23. oktobra pod gornjim naslovom smo prejeli še naslednji dopis od domačega industrialca.

Apel beograjske trgovinske zbornice Centrali industrijskih korporacij v Beogradu kakor tudi dopis trgovinskega ministrstva isti Centrali je gotovo umesten in upravičen. Kakor vedno pa bo tudi tokrat ta apel malo zalegel, ker tisti, od katerih je vse odvisno, ne bodo prav nič upoštevali tega in delali po svoje naprej. Njih se itak ne vidi! **Ves odij pada na malo industrijo, ki se že itak težko bori za svoj obstanek.** Le ta ima večinoma opraviti direktno s trgovci. In trgovci vidijo naravno le v teh krivce oziroma smatrajo le svoje dobavljalce za povzročitelje vseh težav in nenavadnih zahtev ter kondicij. Trgovec ne vidi tistih sil, ki so malega domačega industrialca prisilile v ukrepe, ki mu gotovo niso simpatični in katerih se brani že zato, ker pozna predobro razmere v trgovini, a pozna točno težave trgovca, ki je njegov odjemalec in s katerega usodo je povezana tudi njegova usoda.

Naš domači industrialec je v majhnih razmerah začel in si krči pot skozi dolgove in investicije, skozi omejitve vseh vrst in ob pomanjkanju sredstev za uspešno delo. Ko je prejel v teh časih od svojih dosedanjih dobavljalcev čisto **kratko sporočilo, da more dobiti nove surovine le proti plačilu vnaprej in še to le pod pogojem, da so vsi prejšnji računi »brez ozira na zapadlost« poravnani,** je prišel sam v take stiske, da si ni mogel pomagati.

K temu je prišla še **bančna zapora,** ustavitev dajanja kreditov in v mnogih primerih še celo redukcija starih kreditov. Nenormalne razmere pa so povzročile tudi zavlačevanje plačil odjemalcev trgovcev, ki so bili vpoklicani ali pa je njih promet radi razmer zastal.

Našli so se tudi taki, ki so skušali izrabiti situacijo in ki so enostavno odklanjali vsako plačilo. Mnogi sploh niso pokazali nobene volje, da bi zadostili svojim obveznostim. Naš domači industrialec, ki se je že popreje boril s težavami, je prišel **tako med dva ognja.** Z ene strani ustavitev kreditov dobavljalcev in bank, z druge strani ustavitev ali zavlačevanje plačil odjemalcev. Naravno, da je **moral** tudi on svojo prodajo omejiti le proti gotovini, ker **bi sicer moral svoj obrat ustaviti** in ne bi imel nobenih možnosti nabave surovin, v kolikor se tudi za gotovino sploh še dobijo. O **naraščanju cen za surovine** niti ne govorim. Inozemski dobavitelji so po večini tudi stare sklepe enostavno uničili in se skrili za posebne in izjemne odredbe svojih držav.

V takšnem položaju je danes naš domači industrialec. Najceneje je udariti po teh naših pionirjih gospodarstva, ker je s tem doseženo dvojno. Prvič je odvrnjena pozornost od onih velikih, kapitalno močnih in mogočnih podjetij, od onih, ki so **povzročitelji današnjih kondicij,** drugič pa se s tem zvračanjem krivde na našo domačo industrijo izziva med trgovstvom in javnostjo nekakšna jeza na te, se jim s tem škoduje, ruši ugled in slabi. Kolikor slabši pa je njih položaj, toliko večji so izgledi tujcev, da si utrde svoj položaj in toliko manj so odporni domači podjetniki. Tako bi postali s **časom igračke v rokah tujega velekapitala.**

Na vse to je treba misliti, ko se razpravlja o teh izrednih razmerah. Krivično pa tudi skrajno škodljivo je, metati kamenje na domače industrialce, ki pod opisanim pritiskom pri najboljši volji ne morejo drugače delati. Res je položaj malega trgovca težak, pa bi zato bilo potrebno, da se temu odpomore. Naj se oskrbi **domači, poudarjam domači industriji kredit za nabavo surovin,** pa bo ta prav gotovo takoj rada še nadalje kreditirala trgovcem. Če pa je na eni strani popolnoma odtegnjen kredit industriji in se ji stavijo pri vsem tem še mnogo višje zahteve in navijajo dajatve, je ob poznani finančni šibkosti domačih podjetij nemogoče zahtevati drugačno postopanje, če se noče, da ta zapre obrat in likvidira.

Mi domači industrialci **se čutimo tesno povezane s trgovino** in nam gotovo ni vseeno, kaj bo z našimi tovariši trgovci. Zaradi tega **moramo skupno s trgovci zahtevati odpomoč na pravem mestu, da ne postanemo eni kot drugi žrtve tujega izkoriščanja.**

Sporazum z Italijo podpisan

Bombažno predivo bomo plačevali po kliringu

Trgovinska pogajanja, ki so se začela pretekli teden z italijansko trgovinsko delegacijo v Beogradu in ki so se vodila vsak dan do nedelje, so v glavnem končana. Nedeljo so izkoristili italijanski delegati v to, da so položili velika venca na grob blagopokojnega kralja Aleksandra na Oplencu ter na grob Neznanega junaka na Avali.

V ponedeljek so se pogajanja nadaljevala ter v glavnem tudi končala. V torek je bila še plenarna seja zaradi definitivne določitve besedila protokola. Nato se bo protokol podpisal.

Pogajanja so se ves čas vodila v **duhu največjega prijateljstva,** kar so naglasili tako naši ko italijanski delegati. Vsa vprašanja, ki so bila postavljena, so se rešila v obojestransko zadovoljstvo. Glavno vprašanje je bilo: **revizija dosedanjih kontingentov** ter odprava težkoč, ki so nastale v naši medsebojni trgovini zaradi izrednih razmer v Evropi. Revizija kontingentov je postala potrebna, ker tako Italija ko Jugoslavija ne moreta več dobiti predmetov od nekaterih držav, ki so prej dobavljale te predmete.

Naši delegati so se zlasti zanimali **za italijanske dobave bombažnega prediva,** ki ga potrebuje naša tekstilna industrija. Kakor se poroča, se je to vprašanje ugodno rešilo ter je naši tekstilni industriji **zagotovljena redna oskrba z bombažnim predivom,** ki je bila v zadnjem času zelo ogrožena. Prav tako je bilo ugodno rešeno vprašanje **italijanskega riža,** ki se uvaža oluščen in neoluščen.

Posebej je treba naglasiti, da je bila pri dosedanjih pogajanjih zagotovljena nabava teh predmetov **proti plačilu v kliringu,** kakor se je tudi dosedaj plačevalo po kliringu. Razume se, da bodo prav tako italijanski uvozniki plačevali naše blago po kliringu.

Italijanska delegacija se je posebno zanimala **za našo živino, les in pšenico.** Pri teh predmetih se je zlasti razpravljalo o cenah, ki se bodo plačevale za te predmete. Razprava o cenah je bila sicer nekoliko daljša, vendar pa se je končala s sporazumom, s katerim so bili zadovoljni delegati obeh držav.

Kontingenti za les in živino se bodo v primeri z dosedanjimi znatno povečali. Glede živine se je razpravljalo tudi o teži goveje živine. Dosedaj so uvažali Italijani samo živino, ki je bila težka nad 600 kg. Naši delegati so zahtevali, da se v bodoče omogoči izvoz tudi manj težke živine.

Sedanja trgovinska pogajanja so pokazala težnjo, da se gospodarska zamenjava med Italijo in Jugoslavijo čim bolj poveča. S povečanjem našega izvoza v Italijo se bo doseglo tudi to, da se bo naš pasivni saldo v trgovini z Italijo zmanjšal. Pa tudi brez ozira na sedanje stanje klirinškega salda se bo delalo na to, da postane trgovina med Italijo in Jugoslavijo čim bolj živahna.

Plenarna seja obeh delegacij je potrdila sklenjeni sporazum, ki sta ga nato podpisala za Italijo gen. ravnatelj **dr. Manlio Massi,** za Jugoslavijo pa dr. **Obradovič.**

Izjava ministra dr. Andresa

Ob podpisu jugoslovansko-italijanskega trgovinskega dogovora je dal minister dr. Andres krajšo izjavo, v kateri je med drugim poudaril:

Kliring ostane še naprej osnova za ureditev trgovinske izmenjave med Italijo in Jugoslavijo. Blago iz Italije bomo še nadalje uvažali proti plačilu v kliringu in sicer v količinah, ki se krijejo z našim uvozom v l. 1938./39. Prav tako pa bodo tudi Italijani plačevali naše blago po kliringu.

Glavni kontingenti ostanejo neizpremenjeni, zvišal pa se bo naš izvoz gozdnih proizvodov.

Načelo ravnovesja v zamenjavi blaga je znova poudarjeno. Če bi nastal preobrat salda v našo korist, kar je mogoče, bi se povečal naš uvoz iz Italije.

Z novim sporazumom se bo povečala naša zunanja trgovina z Italijo in prizadevali si bomo, da postane še intenzivnejša. **Solidarnost gospodarskih interesov Italije in Jugoslavije** se je pokazala tudi pri sedanjih pogajanjih.

Vodja italijanske delegacije **dr. Massi** pa je izjavil, da je z dosedanjim rezultatom zelo zadovoljen in da pomeni doseženi sporazum nov napredek v gospodarskih odnošajih obeh držav.

Trgovinska pogajanja s Švico trenutno pretrgana

Švicarska delegacija, ki se je začela pogajati z našo delegacijo, je začasno pretrgala svoje delo v Beogradu in odpotovala v soboto v Budapešto, odkoder bo nadaljevala potovanje v Bukarešto, kjer bo imela važna pogajanja. Prvega novembra se bo nato vrnila v Beograd.

Pri dosedanjih pogajanjih je bil dosežen sporazum glede izvoza naših svinj. Pogajanja so bila precej težavna, ker so bile cene naših svinj previsoke. Končno pa je bil le dosežen sporazum tako glede količine ko tudi cene. Prihodnje štiri tedne bomo vsak teden izvažali v Švico po 1000 mesnatih svinj po ceni 1·15 šv. fr. za kg. Od tega dobe naši izvozniki 1 fr., ostanek pa gre v kompenzacijski fond. Ta sporazum je takoj stopil v veljavo.

Švicarski uvozniki svinj so proti centralizaciji našega izvoza. Poleg tega smatrajo naše cene previsoke. Tudi s kakovostjo niso zadovoljni, ker švicarsko občinstvo ne mara premastnega mesa. Švicarski uvozniki bodo zato skušali od drugod dobaviti svinje in po ugodnejših cenah. Če se jim to posreči, potem ne bodo več obnovili dogovora o izvozu svinj.

Glede masti se Švica za našo mast sploh ne zanima, ker kupuje cenejšo ameriško.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki **dejansko plačani!**

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Konferenca o ustanovitvi direkcije za zunanjo trgovino

V ponedeljek dopoldne je bila v kabinetu ministra za trgovino in industrijo konferenca zaradi ustanovitve direkcije za zunanjo trgovino. Konference so se udeležili poleg zastopnikov ministrstva za trgovino in industrijo tudi pomočnik ministra za zunanje zadeve dr. Milivoj **Pilja**, prvi viceguverner Narodne banke dr. **Belin**, načelnik bančno-valutnega oddelka finančnega ministrstva **Stanarević**, direktor za devizne posle Narodne banke **Ljubisavljević**, zastopnik inšpekcije za narodno obrambo general **Rajković**, predstojnik kmetijskega oddelka banovine Hrvatske, zastopnik delegacije Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Zagrebu **Bičanić** ter kot strokovnjak dr. **Lunaček**, profesor gospodarsko-trgovske visoke šole v Zagrebu.

Na konferenci se je razpravljalo najprej načelno o ustanovitvi direkcije za zunanjo trgovino. Po zaključku te debate je bilo sklenjeno, da se preide v podrobno razpravo na prihodnji konferenci, ki se bo sklicala v najkrajšem času.

Plačilne težave z Madžarsko

Iz naših izvozniških krogov se čujejo že dolgo pritožbe nad slabim funkcioniranjem plačilnega prometa z Madžarsko. Zaradi tega je tudi naš izvoz v Madžarsko zastal, in sicer samo po krivdi Madžarske. Ker naši izvozniki dolgo ne morejo priti do plačila svojih terjatev, so začeli dobavljati na Madžarsko blago samo proti plačilu vnaprej, kar delajo danes itak že vse države. V mednarodni trgovini je danes že splošen običaj, da se mora plačati blago še pred njegovim prejemom. Če velja to načelo povsod, je jasno, da se morajo po njem ravnati tudi naši izvozniki. Nekateri naši izvozniki pa so se še pred septembrom pogodili z madžarskimi uvozniki za dobavo blaga. Kakor se poroča, groze sedaj nekatere madžarske firme našim izvoznikom s sodnimi sankcijami, če ne bodo izvršili sklenjene pogodbe.

Samo po sebi se razume, da bi morale madžarske firme s takšnimi tožbami pogoreti, ker je povsod po svetu uvedeno načelo, da se mora v sedanjih razmerah plačevati blago vnaprej. Kljub temu pa je potrebno, da store naše oblasti še potrebne ukrepe v zaščito naših izvoznikov, da bodo ti v vsakem pogledu varni pred tožbami madžarskih firm.

Konkurzi - poravnave

Odpravljen je konkurz o premoženju trgovca Mirka **Feriča**, ker je bila sklenjena prisilna poravnava.

Nadalje se odpravlja konkurz o premoženju družbe **»Termotehnični** zavodi, d. d. v likvidaciji« v Račah pri Mariboru, ker ni pokritja za stroške postopanja.

Poravnalno postopanje **»Tekstilne družbe« v Košakih** pri Mariboru je končano.

Težave tekstilne industrije

Zboljšanje se pričakuje do božiča

Glavna težava, ki jo preživlja naša tekstilna industrija, je nabava surovin. Te je dobivala dosedaj naša industrija večinoma iz Italije. Surovine je plačevala po kliringu ter se je trgovina razvijala neovirano. Po izbruhu vojne pa so zahtevali italijanski dobavitelji, da se morajo plačevati surovine vnaprej in v gotovini. To ni bilo čudno, ker so morali dobavitelji tudi sami plačevati surovine vnaprej in poleg tega v devizah. Posledica zahteve italijanskih dobaviteljev je bila, da so tudi naši tovarnarji zahtevali od grosistov plačila vnaprej, ti pa od trgovcev, ki pa večinoma niso mogli tej zahtevi ustreči. Tako so nastale nove težave v trgovini s tekstilnim blagom.

Kakor poročajo zagrebške »Novosti«, je sedaj položaj na tekstilnem trgu naslednji:

Tekstilna industrija ima še **starih zalog surovin za približno pol leta.** Zaloge gotovega blaga pa so večje, ker je promet tekstilnega blaga v zadnjem času močno nazadoval. Glavni vzrok slabe jesenske sezone je bilo pomanjkanje kredita, ki je bil trgovcem popolnoma ustavljen. Vse kaže na to, da je **povečani obtok bankovcev ugodno vplival na tekstilno trgovino** in da se bo to vsaj do božiča vidno pokazalo. Nekateri pričakujejo celo, da bo nastopila konjunktura zaradi naše nevtralnosti. V tem primeru bi mogla tekstilna industrija nadoknaditi vse, kar je izgubila v jeseni.

Vprašanje preskrbe industrije s surovinami izgleda sedaj malo bolj ugodno. Surovine sicer še niso prišle v državo, upanje pa je, da bo mogoče dobiti potrebne surovine. To se upa na podlagi **velikega zanimanja iz raznih držav za jugoslovanski trg.** Tako je bilo oz. je sedaj v Beogradu nič manj ko sedem tujih trgovinskih delegacij. Te se seveda v prvi vrsti zanimajo za naša živila, vendar tudi uvidevajo, da treba tudi nam omogočiti, da dobimo blago, ki ga potrebujemo. Nekaj uspehov je tudi bilo že v resnici doseženih.

Tako je bilo pri trgovinskih pogajanjih z **Nemčijo** doseženo, da nam bo Nemčija dobavljala premog in koks, barve, stroje in železne predmete.

Pri pogajanjih z **Grčijo** nam je ta obljubila, da nam bo dobavljala tudi določene količine bombaža. Možnosti pa so tudi, da dobimo bombaž iz U. S. A., Anglije in Italije.

Zveza tekstilnih podjetij dela neutrudno, da najde nove možnosti za oskrbo naše industrije s surovinami.

Zveza je opozorila Narodno banko, da je potrebno, da daje čim več deviz za uvoz tekstilnih surovin, ker bi sicer morale tekstilne tovarne ustaviti obratovanje. Zveza je nadalje opozorila, da bi se moral povečati predvsem uvoz primarnih surovin, kakor surovega bombaža in volne, nato prediva ter šele na koncu naj bi se dovoljeval uvoz gotovih tkanin.

Na svojem zborovanju **v Skoplju** so tekstilni podjetniki Južne Srbije razpravljali o položaju na trgu surovin ter ugotovili, da so naša tekstilna podjetja pripravljena plačevati tudi zvišane tarife za prevoz in zavarovanje blaga, da pa kljub temu niso mogla dobiti niti blaga, ki je bilo naročeno in dogovorjeno še pred izbruhom vojne. Potrebno je zato, da intervenira v tej zadevi vlada.

Nekateri menijo, da bi se moglo vprašanje surovin hitro in ugodno rešiti s kompenzacijami. To mnenje pa je zmotno, kakor so dokazala brezuspešna pogajanja slovenskih tekstilnih industrialcev, da bi se nabavljal egiptski bombaž za slovenski les.

Poročila s svetovnih trgov kažejo, da se je začelo **povsod dviganje cen surovinam.** To zvišanje se bo kmalu pokazalo tudi **pri cenah industrijskih izdelkov.** S tem pa nastaja nova težkoča, na katero je opozoril »Industrijski kurir«. Če se namreč ne bi istočasno tudi zboljšale cene kmetijskih proizvodov, potem bi nastalo zopet težko nerazmerje med cenami industrijskih izdelkov in kmetijskih proizvodov. To bi slabo vplivalo na kupno moč prebivalstva in s tem tudi na odjem industrijskih izdelkov. Vendar pa je sedaj situacija znatno boljša ko v l. 1930. do 1933. Sedaj država intervenira ne samo za boljše cene žitaric, temveč tudi drugih kmetijskih proizvodov. Edino za cene živalskih proizvodov bi še bila potrebna intervencija.

Če bi se dvignile cene industrijskih izdelkov in kmetijskih proizvodov, potem bi se **nujno morali tudi dvigniti prejemki vseh stalnih nameščencev.**

Iz vsega tega sledi, da je še vse v gibanju in da se bo položaj šele v prihodnjih tednih razbistril. Splošno pa se pričakuje, da se bo do božiča situacija zboljšala.

Seja Centralnega predstavništva v Beogradu

Za decentralizacijo socialnega zavarovanja

V nedeljo je bila v dvorani Trgovskega kluba v Beogradu seja Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj. Seje so se udeležili delegati iz Beograda, Banjaluke, Skoplja, Novega Sada in Sarajeva. Seji je predsedoval predsednik **Nedeljko Savić**, ki je podal tudi obširen referat o delu Centralnega predstavništva od marca meseca. Referat predsednika Savića so sprejeli delegati soglasno in z odobravanjem.

Na seji se je konstatiralo, da se niso udeležili seje delegati iz Zagreba, Osijeka in Splita, ker se te zveze menda več ne smatrajo kot članice Centralnega predstavništva. Seja je konstatirala, da je to mnenje v nasprotju s sklepi vsedržavnih trgovskih kongresov v Skoplju, Beogradu in Ljubljani. Seja je sklenila, da nadaljuje **Centralno predstavništvo svoje delo v duhu sklepov, ki so jih sprejeli** vsedržavni trgovski kongresi.

Nato je seja prešla na druge točke dnevnega reda ter v prvi vrsti obravnavala **vprašanje teritorialne razmejitve okrožnih uradov za zavarovanje delavcev.** Sklenjeno je bilo, da bo Centralno predstavništvo nastopilo v tem smislu, da se **razmejitev izvede,** da pa se pri tem **razdeli premoženje SUZORja proporcionalno** proti vplačilom iz posameznih pokrajin. Prav tako naj se izvede **razmejitev delokroga zasebnih bolniških blagajn.** Članstvo naj pripade oni bolniški blagajni, ki ima sedež v dotični pokrajini.

Glede težkoč, ki so nastale zaradi **zahteve plačevanja trgovskih obveznosti,** ki so ostale iz poslovanja **pred 1. septembrom 1939,** je bilo sklenjeno, da se izda apel na odločujoče činitelje, da se dolžnikom za to blago olajša odplačilo kolikor le mogoče. Nadalje bo Centralno predstavništvo apeliralo na upnike, da se v primeru spora zaradi prevzetega blaga v navedeni dobi rešijo vsa vprašanja s posredovanjem pristojnih trgovskih združenj.

Zaradi izpremembe **sedanjega sistema oddaje v zakup veleprodaje soli** se bodo storili potrebni nujni koraki, da se ta **sistem spremeni** in da se oddaja sol v zakup ne po banovinah, temveč po okrajih.

Zaradi **neenakega izvajanja predpisov uredbe o zatiranju draginje** in brezvestne špekulacije se bodo naprosili odločilni činitelji, da v vseh spornih vprašanjih vprašajo za mnenje pristojna obvezna trgovska združenja.

Zvišane cene za perutnino in jajca

Nagli skok cen za perutnino in jajca na naših trgih je iznenadil konsumentske kroge, ki trde, da so se cene dvignile samo zaradi prevelikega izvoza. Ta trditev pa ne drži, kakor zagotavljajo zagrebške »Novosti«. Cene so narasle, ker je zaradi slabega jesenskega vremena produkcija jajc padla, na drugi strani pa se je zmanjšal dovoz jajc na trg. Kmetovalci so namreč sedaj doma zaposleni z mnogimi deli. Izvoz pa sploh ni narastel. V **Švico** in **Italijo** izvažamo sedaj malo. V **Nemčijo** ne izvažamo, ker nam ne konvenirajo tamkajšnje nizke cene. V **Češko-Moravsko** pa je zastal izvoz zaradi plačilnih težkoč. Naši izvozniki sploh ne morejo kupovati jajc, ker so ta na naših trgih prav tako draga kakor na tujih. Računati pa je s tem, da se bo položaj zboljšal in dovoz jajc povečal, nakar bodo tudi cene padle.

Tudi **perutnina** se je podražila in to iz istega vzroka, kakor naglašajo »Novosti«. Perutnina ima pri nas isto ceno kakor v Angliji. Izvoz žive perutnine je nazadoval za nekaj nad 25 %. Zaklane perutnine smo izvozili v prvem polletju 2102 ton v vrednosti 43,2 milijona din. Pričakovati je, da bo proti koncu leta izvoz nazadoval.

Izvozna sezona za purane je na pomolu. Letno se izvozi iz naše države okoli 300 vagonov puranov, od tega samo iz Hrvatskega Zagorja okoli 100 vagonov. Ker se morejo izvažati purani samo zaklani in ker gre v en vagon približno dva tisoč zaklanih puranov, se vidi, da izvažamo zelo velike količine puranov. Bati se je, da bo letošnja kakovost puranov nekoliko slabša zaradi slabe žetve koruze. Izvoz puranov iz Jugoslavije se začne okoli 5. decembra, izvozniki pa začno nakupovati purane že 14 dni prej.

V krogih naših izvoznikov se misli, da se cena puranov letos ne bo zvišala in da se bodo prodajali kakor lansko leto po 8 do 8'50 dinarjev za kg.

Bati se je, da bo letošnji izvoz puranov slabši ko lani. Višjih cen perutnini torej ni kriv izvoz.

Politične vesti

Po končanih konzultacijah kralja Borisa je dobil mandat za sestavo vlade dosedanji predsednik bolgarske vlade dr. Georgij Kjuseivanov, ki je svojo novo vlado — ki je že sedma — tudi že sestavil. **Nova vlada je sestavljena takole:** predsedstvo in zunanje ministrstvo **Kjuseivanov,** minister za notranje zadeve in zdravstvo rezervni general **Nedev,** prosveta prof. **Filov,** finance **Božilov,** pravosodje **Mitakov,** vojska general **Daskalov,** trgovina, industrija in delo **dr. Slavko Zagorov,** narodno gospodarstvo **Bagrijanov,** javna dela **inž. Vasiljev,** železnice in pošte **Peter Gabrovski.** Novi ministri so Mitakov, Gabrovski, Vasiljev in Zagorov. V prejšnji vladi sta bila dva poslanca, **v sedanji pa ni nobenega,** kar je splošno zelo presenetilo. Kakor se zagotavlja, bo nova vlada nadaljevala politiko nevtralnosti Bolgarske.

Italijanski listi poročajo, da krožijo po Londonu že nekaj dni vesti, da se pripravlja **sklicanje konference balkanskih držav.** Na tej konferenci bi se ustanovila balkanska zveza, katere namen bi bil, da si balkanske države medsebojno pomagajo, če bi bila katera balkanska država napadena od katere nebalkanske sile. To balkansko zvezo bi podpirala tudi Italija.

Med Turčijo ter Anglijo in Francijo je bil dosežen tudi **finančni sporazum.** Anglija in Francija bosta posodili Turčiji 60 milijonov funtov, deloma tudi v gotovini, da more Turčija plačati svoje dobavitelje. Večina posojila pa se bo porabila za turška vojna naročila v Franciji in Angliji ter za modernizacijo dardanelskih utrdb.

Kancler Hitler je poklical v Berlin veleposlanike iz Rima, Moskve in Ankare. Nadalje so bili poklicani vsi okrožni voditelji narodno socialistične stranke. Listi poročajo, da so ta posvetovanja v zvezi z namero Hitlerja, da začne totalitarno vojno in da zlasti poostri vojno proti Angliji.

Francoski listi poročajo, da je hotel doseči Hitler od Sovjetske Rusije tudi vojaško pomoč. Predvsem naj bi sovjeti poslali Nemčiji 2000 letal. Stalin je pa odklonil vsako vojaško pomoč, ker se Rusija noče zaplesti v nobeno vojno.

Kancler Hitler je izjavil slovaški delegaciji, da bo Nemčija vrnila Slovaški vse ozemlje, ki si ga je prisvojila Poljska po svetovni vojni.

Nemčija bo baje vrnila Klajpedo Litvi. »Times« poročajo, da je to zahtevala Rusija in da so Nemci že razdrli utrdbe, ki so jih začeli graditi po zasedbi Klajpede.

Zun. minister v. Ribbentrop je imel v Gdansku govor, v katerem je opisal razvoj dogodkov, ki so privedli do vojne s Poljsko. V svojem govoru je vehementno napadal Anglija, ki da je edina kriva, da je prišlo do vojne. Ta da je bila Nemčiji vsiljena, Nemčija pa jo bo izvedla do zmagovitega konca.

Dr. Göbbels je imel po radiu govor, v katerem je silno ostro napadel angleškega mornariškega ministra Churchilla, češ da je dal ta potopiti ladjo »Athenijo« po treh rušilcih. Göbbels je stavil na Churchilla tudi več vprašanj. Kakor pa se poroča iz Anglije, Churchill na ta vprašanja sploh ne bo odgovoril. Odmev Göbbelsovega govora v ameriških listih je bil vse prej ko dober.

Delegati finske vlade so prišli v Moskvo ter so imeli že dvoje posvetovanj z zastopniki sovjetske vlade. Pogajanj se je udeležil tudi Stalin. V finskih krogih prevladuje optimizem, da bo mogoč kompromis, ker baje Rusija ne zahteva Alandskih otokov, temveč samo jamstvo, da ostanejo ti otoki neutrjeni. Rusija bo zahtevala le nekatere otoke pred Kronštatom, ne pa tudi finskega ozemlja.

Papež Pij XII. je naročil svojemu nunciju v Berlinu, da protestira proti preganjanju poljskih katolikov.

Francoska rudarska zveza je v celoti odobrila politiko sedanje francoske vlade.

Japonski zunanji minister je izjavil, da želi Japonska živeti v dobrih odnošajih s Francijo in Vel. Britanijo.

Nemška vlada bo baje zahtevala od severnih držav, da plovejo njih trgovske ladje skozi Kielski prekop, ker da se bodo s tem izognile nevarnosti torpediranja. Seveda pa bi bila v tem primeru tudi onemogočena trgovina severnih držav z Anglijo.

Nemška in francoska poročila z zapadne fronte poročajo, da ni bilo vse zadnje dni na fronti nikakih bojev. Francozi poročajo o velikih povodnjih, ki so bile tudi vzrok, da so izpraznili nekatere postojanke ob Mozeli.

Britansko letalsko ministrstvo sporoča, da so britanska letala uničila dve nemški podmornici, in sicer eno v Atlantskem oceanu, drugo pa v Severnem morju. Nadalje sporoča ministrstvo, da je bilo od 16. oktobra dalje pri vsakodnevnih napadih nemških letal na Škotsko sestreljenih 16 nemških bombnikov.

Nemške izseljence iz baltiških dežel bodo Nemci naselili na Poljskem, zlasti v koridorju. Poljski kmetovalci bodo razlaščeni in ne dobe nikake odškodnine. To naj jim izplača bodoča poljska država.

Skupno število baltiških Nemcev, ki se bodo morali izseliti v Nemčijo, cenijo na 100.000, njih premoženje pa na 1,2 milijarde mark.

Po mnenju francoskega mornariškega ministrstva je bilo dosedaj potopljenih 22 nemških podmornic.

Denarstvo

Uvedba kontrole nad izvažanjem dividende tujcev

Finančni minister je izdal na predlog deviznega odbora naslednji odlok:

1. Vse delniške družbe, katerih podjetja so v naši državi, a so njih delnice deloma ali v celoti v rokah tujcev, morajo najkasneje do 30. novembra 1939 prijaviti devizni direkciji Narodne banke tuje lastnike delnic, in sicer s stanjem 1919, 1925, 1930 in 1938.

2. Nikakšno izplačilo dividendnih kuponov, kuksov ali užitnic, ki so bili dosedaj lastnina tujcev, se ne sme izvršiti brez predhodnega dovoljenja devizne direkcije, pa najsi se izvrši plačilo doma ali v tujini.

3. Za vsako nasprotno postopanje bo odgovorna in kaznovana delniška družba, za katere akcije gre, a tudi dotično plačilno mesto, ki bo izplačalo kupone.

4. Pooblašča se devizna direkcija NB, da izda podrobna navodila za izvršitev tega odloka.

K temu odloku se dostavlja naslednji komentar: Veliko delniških družb v naši državi pripada po majoriteti delnic tujcem iz držav, s katerimi se vrši plačilni promet po kliringu. Množica lastnikov delnic naših delniških družb je z bivanjem v klirinških državah špekulirala, ko je šlo za iznašanje dividend iz naše države. Ti tujci so večinoma deponirali svoje delnice pri bankah v državah, s katerimi se vrši plačilni promet izključno v devizah. Na ta način so dobivali tujci z bivališčem v klirinških državah na ime svojih dividend svobodne devize. Naša Narodna banka je na ta način dajala skozi leta desetice in desetice milijonov din v svobodnih devizah, čeprav so bili lastniki teh delnic iz klirinških držav.

Z novim odlokom finančnega ministra bo mogla Narodna banka sedaj natančno ugotoviti, koliko delnic naših domačih delniških družb je v rokah tujcev. S tem pa bo mogla tudi natančno kontrolirati iznašanje delnic iz države ter preprečiti vse mahinacije tujcev, da bi neupravičeno dobivali svobodne devize. Poleg tega pa bo mogla tudi videti, če pridejo delnice delniških družb iz rok ene tuje družbe v roke druge. Verjetno se bodo podvzeli potrebni koraki, da se n. pr. ne bodo mogle delnice iz Nemčije prodati francoskim ali angleškim skupinam brez predhodnega znanja in dovoljenja naših pristojnih ustanov.

*

Ljubljanski Kreditni zavod za trgovino in industrijo je ustanovil v Beogradu svojo podružnico. Ravnatelj podružnice je g. Avgust Pivan, bivši bančni ravnatelj v Beogradu.

Tečaji drž. vrednostnih papirjev so se zopet dvignili in so notirali 24. oktobra na beograjski borzi takole: vojna škoda 439'50—441 (celo za decembrski termin 436), begluške 79'75—80'50, 6% dalmatinske agrarne 75, stabilizacijsko 99'50, investicijsko 99'50—101, 7% Blair 89—91, 8% Blair 92.

70 ton poljskega zlata je bilo končno prepeljanih v Francijo. Francoska in angleška vlada sta izjavile, da je zlato na razpolago edino poljski vladi v Parizu.

Po izkazu Švicarske banke z dne 14. oktobra se je zlata podloga dvignila za 7 na 2426,3, devizna pa za 3,8 na 281,2, dočim je obtok bankovcev padel za 29 na 2014,1 milijona šv. frankov. Zlato kritje znaša 83'93%.

Japonski jen bo v bodoče vezan na ameriški dolar in ne več na angleški funt.

Prijave za odmero točilne takse

Davčna uprava za mesto v Ljubljani razglaša: **Rok za predložitev prijav za triletje 1940/1942 se podaljša do 15. novembra 1939.**

Italijansko gospodarstvo ob izbruhu vojne

Stanje v kolonijah

Švicarska »N. Zürcher Z.« je objavila serijo člankov o stanju italijanskega gospodarstva ob začetku sedanje vojne. Ti članki tudi dobro pojasnjujejo razloge, zaradi katerih je ostala Italija nevtralna. V naslednjem podajamo izvleček iz teh člankov.

Po fašističnem nauku imajo politični interesi primat nad gospodarskimi, kljub temu pa vse kaže, da so ravno **gospodarski razlogi odločili nevtralno stališče Italije.** To se vidi tudi iz poudarjanja italijanskih listov, da je Italija danes industrijsko najmočnejša država, ki je ostala nevtralna in da je izdala Italija tako obsežne gospodarske ukrepe, ki deloma prekašajo celo ukrepe nekaterih vojskujočih se držav. Gospodarstvo ne dela nobenih skokov in racionalno misleče italijansko ljudstvo je spoznalo, da je treba to resnico zopet spoštovati. Dejansko pa se tudi Italija ne bi mogla zaplesti v vojne dogodke v bolj neugodnem trenutku ko v letošnjem septembru.

Predvsem treba tu omeniti

gospodarski položaj italijanskega imperija.

Za njegov napredek je žrtvovala Italija v zadnjih treh letih silno mnogo ter se morala dotakniti celo svojih gospodarskih in finančnih substanc, ker niso narodno-gospodarski presežki več zadostovali. Nastaja vprašanje, kaj je Italija z vsemi temi žrtvami dosegla.

Libija

Štiri province te dežele so bile pred enim letom iz upravnotehničnih in vojaških razlogov proglašene kot del Italije. Čeprav se **mednarodno priznava vzorno kolonijsko delovanje Italije,** so rezultati tega dela vendar še zelo skromni ter nikakor še niso mogli doseči razbremenitev materne dežele. Vzrok je v tem, ker je dežela skoraj brez vseh naravnih bogastev in ker je donos kmetijstva silno omejen. V Italiji iz propagandnih razlogov večkrat poudarjena reminiscenca, da je bila Libija nekoč žitnica Italije, je danes brez praktičnega pomena. Žito more uspevati le v ozkem pasu ob morju in ta pas nikjer ne presega 50 km. Pri tem je še upoštevati, da nima Libija pred žgočim soncem nobene takšne zaščite kakor Alžir v gorovju Atlas. Prizadevanja, da bi se dobila potrebna vlaga s saditvijo evkalipta, so se izkazala kot dvorezna, ker njegove dolge korenine otežkočujejo obdelavo zemlje. Libija je zato še daleč od tega, da bi izvažala žito. Niti vzorno organizirana kolonizacija kmetovalcev iz Italije ne more zaenkrat na tej resnici nič spremeniti. V prvih letih mora ta kolonizacija pasivnost province še povečati, ne da bi bistveno pripomogla k zmanjšanju populacijskega problema Italije. Kajti kaj je 50.000 kolonistov oz. v zadnjem času 70.000 kolonistov proti 45 milijonom prebivalstva Italije.

Etiopija

Dočim so gospodarske razvojne možnosti Libije zelo majhne, se o velikanskem ozemlju Etiopije tega ne more reči. V začetku je nastal tudi pravi naval v to deželo z velikanskimi naravnimi zakladi in s polno možnostmi za razvoj kmetijstva. Ta »run« na Etiopijo je sedaj minil in začelo se je umerjeno delo za izkoriščanje bogastev dežele. V ta namen pa so potrebna velikanska finančna sredstva, ki jih Italija nima, zlasti ker je močno angažirana pri raznih gospodarskih eksperimentih. V zvezi s finančnimi problemi je treba omeniti tudi drage **sueške prekopne pristojbine,** pristaniške pristojbine v **Džibutiju** in monopolno tarifo železnice **Džibuti—Adis Abeba.** Vse te pristojbine se pa morajo vrhu tega plačevati v **valuti,** kar pomeni z ozirom na devizno situacijo Italije novo težavo.

Etiopija je za Italijo danes velika gospodarska obremenitev, dohodkov pa ne daje niti primeroma tako velikih. Razne surovine, ki jih ima Etiopija, kakor kože in kavo, se prodajajo zaradi njih visoke vrednosti na mednarodnih trgih za devize, ki so Italiji predvsem potrebne.

Za intenzivnejše kmetijstvo in sistematično izkoriščanje rudnih bogastev so potrebni **veliki kapitali,** predvsem pa je treba urediti še **prometno vprašanje.** Italijani si v tem pogledu silno mnogo prizadevajo in prvi velik uspeh je **cesta,** ki je bila sezidana iz **Adis Abebe v eritrejska pristanišča v Asabu in Masavi.** Ta cesta je tako dobra, da bo uporabljiva tudi v deževnem času. Dokler ne bo cestno omrežje vsaj v skromnem obsegu gotovo, ni misliti na kolonizacijo Etiopije in dejansko so se začeli mnogi italijanski kolonisti iz Eritreje vračati.

Albanija

Iz prej navedenih razlogov je razumljivo, da velja v zadnjem času italijanska pažnja zlasti Albaniji, ki je tudi Italiji zemljepisno najbližja. Tudi italijanski kapital se more tu laže udejstvovati, ker tu ni potreba tako velikih sredstev ko v Etiopiji. Albanija s svojim še silno primitivnim gospodarstvom more brez dvoma okrepiti italijansko agrarno proizvodnjo. Predvsem se more v Albaniji z uspehom gojiti koruza, ki jo Italija tako zelo potrebuje.

Tudi albanski petrolej je za Italijo velike važnosti, zlasti za italijansko mornarico. V primeri s celotno potrebo Italije na tekočih gorivih pa pomeni albansko zemeljsko olje le prav neznatno pomoč. Za rafiniranje visokovrednega bencina, kakor se potrebuje za letalske motorje, pa je kakovostno preslabo.

Italijanske kolonije ne donašajo danes niti toliko, kolikor znašajo njih upravni in vzdrževalni stroški. Rentabilnost teh kolonij se more doseči šele po dolgoletnem in vztrajnem delu. Pa tudi brez pomoči tujega kapitala ne bo šlo. Če bi vstopila Italija sedaj v vojno, bi bile najbrže zaman vse velike žrtve, ki jih je Italija že storila za napredek svojih kolonij, ker bi bilo dosledno kolonizacijsko delo v vojnem stanju skoraj nemogoče.

Končno je upoštevati še to, da je **udeležba Italije v španski državljanski vojni** močno pritisnila na italijanski proračun. Pričakovanje, da se bodo po vojni te žrtve bogato obrestovale, se ni izpolnilo. Trgovina med obema državama se je sicer po vojni zelo dvignila, toda klirinški sistem je tudi tu povzročil velike težave. Značilno je vsekakor, da edino o stanju kliringa s Španijo Italija ne objavlja izkazov. Verjetno je, da je aktivni saldo Italije za objavo previsok. Pridobitev pa je za Italijo v tem, da je morala **Nemčija,** ki je največji konkurent Italije v Španiji, zaradi vojne silno omejiti svojo zunanjo trgovino s Španijo.

Naša zunanja trgovina v septembru

Vojni dogodki so silno znižali naš izvoz

Ravnokar so bili objavljeni uradni podatki o naši zunanji trgovini v septembru. Iz teh podatkov se vidi, da je naš izvoz zaradi vojnih dogodkov silno nazadoval.

V septembru smo izvozili 107.277 ton blaga v vrednosti 240,5 milijona din, lani pa 296.224 ton v vrednosti 397,1 milijona. **Po količini je torej padel naš izvoz za več ko polovico,** za 63'8 %, po vrednosti pa za 156 milijonov din ali za 39'4 %.

Še bolj pa je padel naš izvoz v primeri **z avgustom** 1939., ko je dosegel 595 milijonov din. Enako silen je padec v primeri z l. 1936. in 1937., ko je znašal naš izvoz 504 oz. 591,9 milijona din. Padec je tem bolj občuten, ker je bil september vedno izvozni mesec, ko je bila naša trgovinska bilanca vedno aktivna, tako l. 1936. za 151, l. 1937. za 103,6, lani le za 28,5 (zaradi vojne nevarnosti), letos **pa smo pasivni** za 12,7 milijona din.

Enako silno je nazadoval tudi naš uvoz. Tako smo uvozili v septembru

1939 51,629 ton za 253,2 mil. din
1938 102,411 ton za 368,6 mil. din.

Naš uvoz je torej padel za 50 tisoč 748 ton ali za 49'59 % po količini in za 115,3 milijona din ali za 31'30 % po vrednosti.

Še večji je padec v primeri z avgustom 1938., ko je znašal naš uvoz 415,9 milijona din.

V prvih devetih mesecih je znašal naš uvoz

	ton	milijona din
l. 1939	2,477.117	za 3.656,9
l. 1938	2,773.743	za 3.529,2

Po količini je torej padel naš uvoz za 296.626 ton ali za 10'69%, po vrednosti pa je narasel za 127,7 milijona din ali za 3'62 %.

Posebno je nazadoval v septembru izvoz **žita.** Tako je padel v primeri z avgustom izvoz pšenice od 110 na 19, koruze pa na 1 milijon din.

Izvoz **sadja** še ni v tej meri padel, kakor se je bilo bati. Lani smo izvozili sadja za 49, letos pa za 39 milijonov din. Dvignil se je izvoz **hmelja** od 10,8 na 27,0 milijona din. **Tobaka** smo izvozili v septembru za 38 milijonov din in se je zato celotna slika malo zboljšala.

Izvoz **konoplje** je padel od 17 milijonov din v avgustu na 1 milijon v septembru.

Zelo je nazadoval izvoz živine, zlasti **svinj,** ki smo jih v avgustu izvozili za 50 milijonov din, v septembru pa le za 6 milijonov din. Prav tako je občutno nazadoval izvoz perutnine, jajc in masti.

Zelo občutno je nazadoval **tudi izvoz lesa.** V avgustu smo izvozili 9212 stavbenega lesa, v septembru pa le 3118 vagonov. V denarju je padel izvoz od 79,3 na 29,0 milijona din.

Popolnoma se je ustavil izvoz **bakra, svinca in ferosilicija.** Tako smo izvozili v avgustu **bakra** za 64 milijonov din, v septembru pa nič.

Znatno se je tudi zmanjšal tudi izvoz rud in izkopov.

Pri uvozu se je zmanjšal najbolj **uvoz surovin.** Tako bi padel uvoz bombaža in bombažne preje od 236 na 142, volne in volnene preje od 52 na 25, umetne svile od 22 na 16 vagonov.

Od drugih predmetov je padel uvoz premoga in **koksa** od 4568 na 1585, surovih kož od 26 na 5 vagonov, dvignil pa se je uvoz nafte od 580 na 685 in oljnega semenja od 39 na 123 vagonov.

Tudi **glede držav,** v katere smo izvažali blago, se je položaj zelo spremenil. Tako smo lani izvozili v **Nemčijo** blaga za 180, letos v septembru pa le za 67 milijonov din. Dvignil pa se je naš izvoz v **Češko-Moravsko** od 20,2 na 38,8 milijona din.

Zelo se je dvignil naš izvoz v **U. S. A.,** in sicer na 29,5 milijona din.

Močno je nazadoval naš izvoz v **Anglijo** (od 32,1 na 5,6), v **Francijo** (od 43,9 na 0,8) in v Belgijo (od 48,9 na 1,1 milijona din).

Zunanja trgovina

Iz Turčije smo uvozili večje količine bombaža ter je zato padel naš aktivni klirinški saldo s Turčijo, ki je znašal že skoraj dve leti 18 milijonov din, na 4 milijone din. Pričakovati je, da se bo saldo v kratkem popolnoma izravnal.

Letošnji madžarski izvoz perutnine in zlasti puranov v Anglijo se bo zelo zmanjšal. Madžarski izvozniki se boje, da bo padel na eno četrtino.

Na romunskem svinjskem trgu se je zelo povečalo povpraševanje iz Češko-Moravske ter je zato cena svinjam poskočila od 31 do 33 lejev za kg.

Romunska vlada je sklenila, da poglobi in razširi korito Sulinskega kanala v donavski delti. Na ta način bi mogle priti do železnih vrat tudi ladje z 900 bruto reg. tonami.

Zaradi blokade je padel holandski izvoz v septembru v primeru z lani od 101 na 66, uvoz pa od 117 na 106 milijonov goldinarjev.

Ladijska družba »Italia« je zvišala 15. oktobra svoje tarife za 50 do 75%.

Cene riža na debelo so se v primeri z lani zvišale v Italiji od 6 do 21 lir za stot.

V Moskvi bo v kratkem konferenca zastopnikov državnih železnic Rusije, Estonske, Latiške, Litve in **Nemčije,** da se uredi potniški in blagovni železniški promet med temi državami.

Med Rusijo, Latiško, Litvo in Estonsko se vodijo pogajanja za ustanovitev kartela za izvoz lanu.

Sovjetska Rusija je ponudila Združenim državam Sev. Amerike, da jim dobavi 170.000 ton mangana. Nekateri listi so v zvezi s tem pisali, da bo dobavljala Sovjetska Rusija Ameriki mangan, ki je bil namenjen za Nemčijo. To pa ni res, ker je proizvodnja manganove rude v Rusiji tako velika, da more dobavljati to rudo tako Nemčiji ko Združenim državam Sev. Amerike.

V tvornici lokomotiv v Vorošilovgradu v Rusiji so izdelali lokomotivo, ki uporablja kot pogonsko sredstvo paro in petrolej. Lokomotiva razvija večjo hitrost ko dosedanje lokomotive, potrebuje pa mnogo manj goriva. Tako vsaj zatrjuje sovjetsko poročilo.

Japonska trgovinska bilanca je bila v prvih 9 mesecih letošnjega leta aktivna za 400 milijonov jenov (okoli 5 milijard din), dočim je bila v istem času lani pasivna za 97 milijonov jenov.

Prehrana Pariza

Odločilnega pomena za prehrano Pariza so pariške tržnice. Pred vojno so začele prihajati pošiljke živil v trgovine že zvečer, sedaj pa se odpirajo trgovine šele ob osmih zjutraj. Ta omejitev je nastala zaradi slabe ulične razsvetljave, ki je zopet ukrep zračne zaščite. V prvih dneh vojne so se pokazale razne težave zlasti v oskrbi z mesom. Od takrat pa so vojaške in civilne oblasti izdale razne ukrepe, da se je to pomanjkanje znatno zmanjšalo. Dobave povrtnine, sadja in mleka pa so bile vedno zadostne.

Zviševanje cen je prepovedano Trenutno so sicer ob začetku vojne nekatere cene napredovale, sedaj pa je oskrba tržnic z živili tako napredovala, da ni več nevarnosti, da bi se cene dvignile. To je važno tudi zategadelj, ker cene v pariških tržnicah vplivajo na cene v vsej Franciji. Prehrana Pariza pa je bistveno olajšana tudi zaradi delne evakuacije prebivalstva. Oskrba Pariza z živili je predvsem odvisna od ureditve transportnega vprašanja. Sedaj se bo prevoz živil olajšal z uporabo vojaških prometnih sredstev.

Naše terjatve proti Češko-Moravski so preveč narasle

Po zadnjem izkazu o stanju naših kliringov se vidi, da so narasle naše terjatve proti Češkoslovaški že na 44 **milijonov Kč ali na 70 milijonov din.** Tako visoki saldo je že povzročil rezerviranost naših izvoznikov. Najbolj so prizadeti od previsokega salda naši izvozniki živine in živalskih proizvodov, ki so dosedaj izvažali tedensko na Češko-Moravsko blaga za 3 do 5 milijonov din. Narodna banka je začela izdajati sedaj klirinške nakaznice, s čimer pa izvoznikom ni dosti pomagano, ker se banke branijo, da bi lombardirale te nakaznice po nizki obrestni meri.

Položaj bi se zboljšal, če bi mogli povečati svoj uvoz iz Češko-Moravske. To pa ni dosti verjetno, ker ima Češko-Moravska z nabavo njej potrebnih surovin enake težave kakor mi. Tudi pri tej priliki se je pokazalo, da ni bila naša trgovinska pogodba s Češko-Moravsko dovolj preudarjena, ker ničesar ne predvideva za primer, da bi naš saldo tako visoko narastel.

Nekateri naši izvozniki pa so tudi mnenja, da naši uvozniki blaga iz Češko-Moravske plačujejo svoje dolgove preveč počasi in da bi se saldo takoj znatno znižal, če bi Narodna banka prisilila uvoznike, da bolj hitro zadoste svojim obveznostim. Sicer pa je menda edina rešitev za zmanjšanje naših terjatev, da se izvoz v Češko-Moravsko zmanjša.

Mednarodni borzni indeks

Razvoj tečajev na velikih svetovnih borzah je bil v drugem tednu oktobra neenakomeren, kar se vidi iz naslednjih številk:

1927 = 100 %	26. 8.	30. 9.	14. 10.
London	57,2	54,3	57,3
Pariz	48,4	45,1	48,0
Berlin	47,9	47,2	46,8
Milan	140,4	164,6	168,0
Bruselj	29,8	24,4	24,1
Amsterdam	45,0	40,9	40,7
Curih	50,4	48,6	48,1
Stockholm	23,7	22,3	21,7
New York	75,4	83,9	82,8

Splošni indeks je ostal v primeri s prejšnjim tednom nespremenjeno 59,7. V primeri s stanjem 26. 8. se je dvignil za 2 celi točki.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 21. oktobra objavlja: Sporazum o razširitvi jugoslovansko-italijanskih pogodb in sporazumov na kraljevino Albanijo — Dopolnitev pravilnika o pogodbenih poštah — Odločbo o ukinitvi carine na suhe neetuirane slive — Odločbo o nadzorstvu pregledovanja in žigosanja tokomerov in reduktorjev — Razveljavitev prepovedi uvoza glodavcev iz Slovaške — Pojasnilo ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje o dajanju popusta na recepte — Telefonski promet med Jugoslavijo in Slovaško skozi Nemčijo in Madžarsko — **Kazalo za 1. polletje 1939.**

Dobave - licitacije

Hidrografski institut mornarice v Splitu sprejema do 30. oktobra ponudbe za dobavo raznih metalnih abecednih črk, meteoroloških znakov, državnih grbov i. dr. Vzorci so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

Dne 28. oktobra bo pri Štabu za utrjevanje v Ljubljani pismena licitacija za popravilo vojnega objekta vojašnice »Vojvode Mišića« v Ljubljani in dne 7. novembra za dobavo 2 terenskih potniških avtomobilov.

Mornarska komanda v Šibeniku sprejema do 29. oktobra ponudbe za dobavo gradbenega materijala; **do 30. oktobra** pa košar za premog in držal za motike in lopate.

Dne 10. novembra bo pri direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo raznih električnih vodov in kablov za drž. rudnike.

Pravilnik o reviziji kartelnih dogovorov

V »Službenih novinah« je bil objavljen naslednji pravilnik:

»Na podlagi §§ 3. in 16. uredbe o kartelih v zvezi z uredbo o zatiranju draginje in brezvestne špekulacije predpisujem naslednji pravilnik o reviziji kartelnih dogovorov.

Člen 1.

(1) Karteli morajo predložiti ministrstvu za trgovino in industrijo deset dni pred predložitvijo v sklepanje kartelnemu organu, ki je pooblaščen za izdajanje polnoveljavnih sklepov: 1. vse predloge za spremembo in dopolnitev kartelnih pogodb, s katerimi se izpreminjajo cene, tarife ali pogoji prodaje, nabave ali uslug; 2. vse predloge sej o spremembah cen, tarif ali pogojev prodaje, nabave ali uslug. 3. Če se s temi spremembami zvišujejo cene ali tarife ali določujejo manj ugodni poslovni pogoji iz točk 1. in 2., se morajo predložiti dokumentirane pismene utemeljitve, s katerimi se opravičujejo te izpremembe.

(2) Sklepi o spremembah po točkah 1. in 2. iz prejšnjega odstavka se smejo skleniti samo na sejah, ki so bile prijavljene ministrstvu za trgovino in industrijo po določbi odst. 1. čl. 10. pravilnika o izvrševanju uredbe o kartelih.

(3) Prepoveduje se na podlagi § 7. uredbe o kartelih izvrševanje in uporabljanje ukrepov in sklepov, ki niso bili izdani po predpisih prejšnjih dveh odstavkov.

Člen 2.

(1) V ministrstvu za trgovino in industrijo se ustanavlja **komitet za revizijo kartelnih dogovorov.**

(2) Člane komiteta imenuje in razrešuje minister za trgovino in industrijo. V ta komitet predlagajo po enega člana in namestnika: kmetijski minister, minister za socialno politiko in ljudsko zdravje in ban banovine Hrvatske. Poleg teh članov imenuje minister za trgovino in industrijo predsednika in tajnika komiteta ter njegovega namestnika. V odsotnosti predsednika ga nadomestuje tajnik komiteta.

Člen 3.

(1) Seje komiteta so v ministrstvu za trgovino in industrijo, sklicuje pa jih predsednik oziroma njegov namestnik.

(2) O delu komiteta in njegovih sklepih poroča ministru za trgovino in industrijo predsednik odbora oziroma njegov namestnik.

(3) Članstvo v komitetu je častno: njegovi člani nimajo pravice do nikake denarne odškodnine ali dnevnice za prisostvovanje na sejah.

Člen 4.

(1) Dolžnost odbora je, da pregleda vse kartelne dogovore, ki so bili pravilno registrirani ali ki se bodo registrirali v ministrstvu za trgovino in industrijo, v kolikor se nanašajo na cene ali tarife ali prodaje, nabave ali usluge.

(2) Po predmetih po odstavku 1. § 1. more komitet po predsedniku oziroma po njegovem namestniku predlagati ministru za trgovino in industrijo predloge zaradi izdaje potrebnih ukrepov za zatiranje škodljivih sklepov kartelov.

Pravilnik je podpisal trgovinski minister.

Povpraševanja po našem blagu v tujini

495 — Marcinelle-Charleroy (Belgija): škrob iod koruze v prahu,

496 — Luzern: slama in živalska krma,

497 — Budapešta: krompir in seno,

498 — Kalkuta: vpognjen les in drug les, cinkov oksid, klej iz kosti in kože, verige za ladje, železnina,

499 — Bern: železni klinci za podkovanje planinskih čevljev,

500 — Rapperswil: konoplja, pollaneno in bombažno jadrniško platno,

501 — Holzli-Wil (Švica): živila, živalska krma, zlasti oljnate pogače sončnic,

502 — Hamburg: kmetijski in povrtninski proizvodi,

503 — Aleksandrija: klej za mizarje,

504 — Gossau, St. G. (Švica): seno (10 do 12 vagonov),

505 — Madrid: kemična sredstva za gnojenje,

506 — Osijek: zastopnik neke angleške firme išče zvezo z jugoslovanskimi izvozniki zaradi izvoza naslednjih predmetov v Anglijo: divjačine, perutnine, mesnih ekstraktov, svežega sadja (razen jabolk, hrušk in orehov), sveže povrtnine (razen paradižnikov, krompirja in čebule), mineralne vode, jabolčnika, hrušovca, sadnih sokov, svežih rakov, ostrig, meda, konservirane povrtnine (razen paradižnikov), suhih češpelj in slivovice,

507 — St. Gallen (Švica): krma, oljnate pogače od koruznega olja,

508 — Madrid: konoplja in lesena celuloza,

509 — Aleksandrija: na egiptskem trgu je veliko zanimanje za: tekstilno blago, nogavice, strojeno kožo, cigaretni papir, ovojni papir, konopljo, vrvarske izdelke, hišne in kuhinjske potrebščine, proizvode iz kavčuka, žeblje, razno žico, vijake, peresa za postelje,

510 — Hamburg: eterična olja in esence,

511 — Ruščuk (Bolgarska): goveji želodci za proizvajanje sirišča,

512 — Montevideo: dlakasta klobučevina za ženske klobuke ko tudi razni drugi predmeti,

513 — Susa (Torino): železni in kovinski oblati za izdelovanje kovinskih žic,

514 — Tanger: zastopniška firma se zanima za krompir (5 do 10 tisoč vreč po 60 kg), moko, fižol, sočivje, papriko, tekstilno blago,

515 — Hamburg: bolhačev ekstrakt,

516 — Milan: proizvodi tovarn železa in jekla,

517 — Buenos Aires: kalcijev karbid (cene cif Buenos Aires) in pepelični nitrat (kalijev soliter),

518 — London: šolske škatlice za svinčnike,

519 — Stockholm: boksit, ovčja, kozja in telečja koža za proizvajanje plaščev, torbic in čevljev, novosti, ki se prodajajo po trafikah, laneno olje, ricinusovo olje in olje repice,

520 — Bruselj: žitarice, hmelj, živila, krma, velika živina, svinje, meso,

521 — Montevideo: cigaretni papir.

Ponudbe iz tujine

80 — Thessaloniki: fige, odpadki fig, hrastove šiške,

81 — Hamburg: kmetijski in industrijski stroji, keramično blago, zdravstveni proizvodi, kratko aluminijasto blago, kratko blago iz jekla, žice, kavčuki, železniški material, material za gradnjo cest, električni predmeti, stavbeni predmeti,

82 — Hamburg: posredniška firma išče zvezo z jugoslovanskimi uvozniki nemškega blaga,

83 — Hamburg: išče se zastopnik za galanterijo, električne predmete, igrače, pisarniški pribor, toaletne predmete, drobno železnino, orodje, zdravstvene priprave, kirurgične in klinične aparate,

84 — Milan: iščejo se zastopniki iz tehnične in mehanične stroke, ki bi bili pripravljeni plasirati proizvode neke italijanske tovarne za kovinske konstrukcije (dvigala, stebri, strehe, hangarji, mostovi itd.),

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Doma in po svetu

Med vsemi strankami, ki so zastopane v sedanji vladi, je bil dosežen za senatne volitve sporazum. Vse stranke (to so: JRZ, HSS, SDS, SLS, muslimani, zemljoradniki in skupini dr. Markovića in Maksimovića) vložе enotno listo.

V nedeljo se je sestal v Zagrebu glavni odbor SDS. Ker je sedanji predsednik **Adam Pribičević** zaradi bolezni **odstopil,** je bil izvoljen za predsednika minister **dr. Srgjan Budisavljević,** za podpredsednika pa so bili izvoljeni **dr. Krizman** iz Varaždina, kmet **Čorković,** dr. Milan **Kostić** iz Zemuna in **dr. Bošković** iz Pančeva. Ko je prišel na zborovanje dr. Maček, je bil od vseh viharno pozdravljen. Dr. Mačka je pozdravil novi predsednik in se mu zahvalil za njegovo borbo za pravice hrvatskega naroda, nakar se je zahvalil dr. Maček v krajšem govoru, v katerem je dejal:

»Borba hrvatskega naroda za svobodo, za priznanje narodne individualnosti se bliža koncu, in to v znaku **naše popolne zmage.** Res je, da je v tej borbi pokazal hrvatski narod mnogo požrtvovalnosti, mnogo sposobnosti in mnogo vztrajnosti, vendar pa priznavam odkritosrčno, **da ne bi bilo uspeha, če bi ne bili z nami tudi Srbi.** To ne velja le za Srbe organizirane v SDS, temveč **za ves srbski narod na ozemlju Jugoslavije.** Zato bratje samo navidezno izgleda, kakor da so Hrvatje dosegli vse, Srbi pa nič. Zapomnite si! Ne more ob svobodni Hrvatski obstojati zasužnjena Srbija. Zahvaljujoč se vsem za pomoč, obljubljam — in veste, da svoje obljube držim — da po priboritvi popolne svobode hrvatskega naroda ne bom miroval, dokler ne izvojujem tudi popolno svobodo srbskega naroda. Po govoru dr. Mačka, ki je bil sprejet s silnim navdusenjem, je bilo soglasno sklenjeno, da se SDS obnovi.

Prometni minister inž. Beslić je imel v Starem Bečeju konferenco s pristaši JRZ ter je na konferenci imel tudi daljši politični govor, v katerem se je dotaknil tudi **vprašanja narodnih manjšin v Vojvodini.** Dejal je, da bodo narodne manjšine v Vojvodini uživale vse pravice, ki jih uživajo tudi drugi, toda manjšine se morajo zavedati, da je Vojvodina srbska oz. jugoslovanska in da morajo to tudi lojalno spoštovati.

Danes se je začela v Zagrebu pod predsedstvom nadškofa **dr. Stepinca** škofovska konferenca.

Na vseh tiskovinah zagrebške občine je sedaj mestni grb namesto državnega grba. Prav tako tudi na vseh pečatih.

Proti izgraditvi pristanišča v Pločah je nastalo v Dalmaciji veliko gibanje ter bo najbrže načrt o izgradnji tega pristanišča revidiran. Nova luka bi mnogo veljala, imela pa bi samo ta namen, da bi brez potrebe konkurirala Metkoviću in Dubrovniku.

Podružnica bolniške blagajne v Šibeniku je izjavila, da nima nič proti razmejitvi bolniških blagajn.

Oblastna odbora Jadranske straže v Zagrebu in Splitu sta začela akcijo za reorganizacijo Jadranske straže.

Jadranska ladjedelnica v Splitu je morala odpustiti del delavcev zaradi pomanjkanja materiala, predvsem pa zaradi pomanjkanja naročil.

V koncentracijskem taborišču je umrl prvi češkoslovaški vojni minister in ustanovitelj češke narodno socialistične stranke **Vaclav Klofač.** Pokojnik je bil velik prijatelj Jugoslovanov ter je prišel večkrat tudi v Ljubljano. Vest o njegovi smrti pa še ni potrjena.

Umrl je znameniti romanopisec Zane Grey, star 64 let. Več njegovih romanov je bilo tudi prevedenih v slovenščino.

Grof Szapary, nekdanji lastnik veleposestev v Prekmurju in soboškega gradu, je umrl na Dunaju v starosti 76 let.

Ameriško ladjo »City of Flint« je zaplenila nemška križarka, ker da je vozila tihotapsko blago. Ladja »City of Flint« je postala posebno znana, ker je rešila velik del posadke potopljene angleške ladje »Athenia«. Nemška križarka je zamenjala ameriško posadko z nemško ter spremenila zastavo, nakar je ladja odplula v Murmansk, kjer so sovjetske oblasti posadko internirale, parnik pa zadržale. V Ameriki naglašajo, da je bila upravičena Nemčija parnik zapleniti le, če je vozil več ko 51% kontrabandnega blaga. Pa tudi v tem primeru bi morala Nemčija dokazati, da je kapitan ladje vedel, da vozi tihotapsko blago. Verjetno je, da bo zaplemba ameriške ladje imela močan odmev v Ameriki. Nemška admiraliteta izjavlja, da ji o zaplembi ameriške ladje ni nič znano.

28 nizozemskih trgovskih ladij s skupno tonažo 180.000 reg. ton je pridržanih v angleških pristaniščih.

Zaradi vedno večjega števila odtrganih min v Severnem morju je danska vlada razpisala nagrade za lovljenje min. Kdor najde plovečo mino dobi 20 kron, kdor jo spravi na suho pa 35 kron. Enake nagrade je plačevala Danska že v svetovni vojni ter je bilo na ta način uničenih 10.000 min.

V češko-moravskem protektoratu smejo trafikanti prodajati na dan eni osebi samo po 10 cigaret ali po 2 smotki. Ženskam se tobačni izdelki ne smejo prodajati.

V Nemčiji so Židom zvišali kontribucijo zaradi znanega atentata v nemškem pariškem poslaništvu od 20 na 25% njih premoženja, ker se ni dosegel znesek ene milijarde mark, ki bi jo morali plačati Židje.

Nemško-nizozemski kliring

Nemčija je zaradi vojne odrezana od mnogih držav in zato je naravno, da skuša svoje gospodarske odnošaje s sosedami čim bolj okrepiti. Tako tudi z Nizozemsko. Dočim je Nizozemska izdala mnoge izvozne prepovedi, je Nemčija skušala svoj izvoz na Nizozemsko ohraniti vsaj na sedanji višini, če ne še povečati. Posledica tega je tudi, da so vplačila Holandcev v nemško-holandski kliring mnogo večja ko vplačila Nemcev in zato pasivni saldo Nemčije v tem kliringu naglo pada. To kažejo jasno naslednje številke. Pasivni saldo Nemčije je znašal (v milijonih goldinarjev) dne 23. 8. 42,45, 30. 8. 41,97, 15. 9. 41,00, 23. 9. 38,77, 30. 9. 36,40 in 7. oktobra 34,31 milijona hlg.

Če se bo ta razvoj tudi ohranil, danes še ni mogoče reči. Značilno pa je vsekakor to, da so nemška posojila, ki so ob izbruhu vojne silno padla, v zadnjem času znatno napredovala.

Radio Ljubljana

Četrtek 26. oktobra. 7.00: Jutranji pozdrav — 7.15: Napovedi, poročila — 7.30: Plošče (do 7.45) — 12.00: Plošče — 12.30: Poročila, objave — 13.00: Napovedi — 13.02: Veseli godci — 14.00: Poročila — 18.00: Radostni zvoki. Poje dekliški zbor »Vigred«, igra radijski orkester, dirigent: D. M. Šijanec — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Kolarič) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.20: Savez Sokola kraljevine Jugoslavije — 19.40: Objave — 19.50: Deset minut zabave — 20.00: Ruski sekstet — 20.45: Reproduciran koncert sinfonične glasbe — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Petek 27. oktobra. 7.00: Jutranji pozdrav — 7.15: Napovedi, poročila — 7.30: Plošče (do 7.45) — 11.00: Šolska ura — 12.00: Naša pesem (plošče) — 12.30: Poročila, objave — 13.00: Napovedi — 13.02: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Poročila — 18.00: Ženska ura — 18.20: Francoske pesmice (plošče) — 18.40: Francoščina (dr. Leben) 19.00: Napovedi, poročila — 19.20: Linijska služba naše pomorske plovidbe — 19.40: Objave — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Koncert. Sodelujejo: Tone Petrovčič in rad. orkester — 21.15: O sonatah: predava Srečko Koporc, pri klavirju gdč. Herta Seifert — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Plošče.

Izdajatelj »Konzorcij Trgovskega lista«, njegov predstavnik dr. Ivan Pless, urednik Aleksander Železnikar, tiska tiskarna »Merkur«, d. d., njen predstavnik Otmar Mihalek, vsi v Ljubljani.